ΕΤΟΣ Δ.— ΑΡΙΘ. 528 **Τιμᾶται λεπτὰ 10** ΠΕΜΤΗ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 1883

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ: Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἡ δίς, λ. **40,** τρὶς ἕως ἑξάκις λ. **20,** κατὰ μῆνα λ. **15,** ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. **10.**

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, **ὁδὸς Μουσῶν,** *Ἀριθ.* 6, *ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.* —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Εἶνε ζήτημα ἄξιον πολλῆς μελέτης ἡ ἀκηδία ὑφ' ἧς εἴμεθα κατειλημμένοι περὶ τῶν πολιτικῶν ἡμῶν συμφερόντων διατρεχόντων τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Βούλγαροι μετὰ Ρώσσους, Αὐστριακοὶ μετὰ Ρωμούνους, οἱ πάντες κινοῦνται καὶ ἐργάζονται ἐν τῷ πεδίῳ ἔνθα ἑλληνικὴ μόνον χεὶρ καὶ νοῦς ἑλληνικὸς ἔπρεπε νὰ δρῶσι πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ δηλητηριώδους ἐπήλυδος φυτοῦ, καὶ ὅμως ἡμεῖς καθήμεθα. Ἐν τούτοις ἡ παράλειψις τοῦ καθήκοντος ἀποπληρόνεται πολὺ ἀκριβὰ ὑπὸ τοῦ παραλιπόντος αὐτό· λίαν δ' ὀφθαλμοφανὴς εἶνε ὁ καρπὸς τῆς ἀκηδίας καὶ τῆς πρόσθεν ἡμῶν ἀμελείας. Διότι ἐκεῖ ἔνθα ἕνα μόνον εἴχομεν ἐχθρὸν νὰ πολεμήσωμεν καὶ τοῦτον ἐξησθενημένον, εἰσῆλθον καὶ ἀγωνίζονται νὰ ἐγκατασταθῶσι νέοι ἐχθροὶ καὶ μάλιστα οἱ μὲν νεαροὶ καὶ σφριγῶντες οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ἰσχυροί. Ἦν καιρὸς καθ' ὃν ἐθεωροῦμεν καὶ ἀπητοῦμεν ὡς ὅριόν μας τὰς ὄχθας, ὅπου πτερόπους ἔφθανεν ἀπαστράπτων ὁ νεανίας ἥρως τῆς Μακεδονίας καὶ τώρα, τώρα κινδυνεύομεν ν' ἀπολέσωμεν αὐτὴν τὴν χώραν ἔνθα τὸ πρῶτον εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὁ ἀνὴρ ἐν ᾧ ἐπροσωποποιήθη ἡ ἑνότης τοῦ ἑλληνισμοῦ. Σήμερον ἂν εἴπωμεν τὸ φυσικόν μας ὅριον εἶνε ὁ Ἴστρος, θὰ μᾶς γελάσωσι· καὶ ὅμως χθὲς μᾶς ὑπεδείκνυον ὡς ὅριον τὸν Ἴστρον. Ἀλλόκοτος ἀλληλουχία. Τὰ ὄνειρα συνήθως μεταβάλλονται εἰς πράγματα· παρ'ἡμῖν τὰ πράγματα εἰς ὄνειρα· διότι ἐθεωρεῖτο ἁπλοῦν ζήτημα χρόνου ἡ μετάθεσις τῶν ὁρίων ἡμῶν ἀπὸ τῆς Ὀρθρυος εἰς τὸν Ἴστρον. Ἀπωλέσαμεν τὸν Ἴστρον, καὶ ἔτι πρὸς, ἀπωλέσαμεν τὸν Αἶμον. Ἰδοὺ ὁ καρπὸς τῆς πρόσθεν ἀμελείας ἡμῶν.

Ἀλλὰ τὰ πάντα παρ' ἡμῖν θὰ βαίνωσιν ἄνω ποταμῶν; Εἶνε διὰ πάντκς, ἄτομα καὶ ἔθνη ἀλήθεια ἡ παροιμία· τὰ παθήματα μαθήματα· δι' ἡμᾶς καὶ ἡ στοιχειώδης αὕτη ἀρετὴ θὰ εἶνε φαντασμαγορία; Ἡμεῖς δὲν θὰ διδαχθῶμεν ἐκ τῶν παθημάτων ἡμῶν; Φαίνεται ὅτι ὄχι, καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν ὅτι ἡ ἀκηδία ὑφ' ἧς κατεχόμεθα εἶνε ζήτημα ἄξιον πολλῆς μελέτης.

Εἴχομεν τὴν ἀφέλειαν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἐν τοῖς πράγμασι κυβέρνησις ἀρκούντως διδαχθεῖσα ἐκ τῶν παθημάτων ὧν πρόξενοι ἐγένοντο τῷ ἑλληνισμῷ αἱ προκάτοχοι κυβερνήσεις, θὰ ἔσπευδε νὰ πράξῃ ὡς ὑπισχνεῖτο ὅ,τι δὲν ἔπραξαν ἐκεῖναι. Δὲν ἠθέλομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι καὶ ταύτης πολιτικὴ ἀρχή ἐστιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ συναλλαγὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ: γέλα με νὰ σὲ γελῶ νὰ περνοῦμε τὸν καιρό· ἀλλὰ ἱκανὰ μὲν γεγονότα μᾶς πείθουσι περὶ τοῦ πρώτου ἡ δὲ ἐκρηγνυμένη φωνὴ τῆς ἐθνικῆς θλίψεως, ἡ προερχομένη ἐκ Μακεδονίας διὰ τοῦ «Μὴ Χάνεσαι», ἀποκαλοῦσα ἡμᾶς ἢ κάλλιον τὴν κυβέρνησιν ἡμῶν «σκυλολόγιον ἀλιτηρίων ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν» μᾶς πείθει περὶ τοῦ δευτέρου. Παραπονοῦνται ἐκεῖθεν κατὰ τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων, παραπονοῦνται κατὰ τῆς ἀκηδίας περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσηκόντων ταῖς περιστάσεσιν διδασκάλων, παραπονοῦνται κατὰ τῆς ἐλλείψεως πάσης ἐρεύνης τοῦ τόπου διὰ τοῦ τύπου. Αὐτοὶ οἱ Ρωμοῦνοι πυρετωδῶς ἀνερευνῶσι τὴν χώραν. Ἡμεῖς . . . σπανιώτατα ἀναγινώσκει τις ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ τύπῳ ἀνταποκρίσεις ἐκεῖθεν, στερούμεθα δὲ παντὸς δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου ἀξίου τοῦ ὀνόματός του ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς φωτισμὸν καὶ τοῦ ἐκεῖ καὶ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνισμοῦ.

Ἑλληνισμὲ, ἐξύπνα! Διατρέχεις κρισιμώτατον ἱστορικὸν σημεῖον. Ἐκ τῆς ἐν τῷ παρόντι δραστηριότητός σου ἐξαρτᾶται νὰ καταστῇς μέγας καὶ σεβαστὸς, ὡς ἐκ τῆς ἀκηδίας σου μηδαμινὸς καὶ περίτριμμα λαοῦ. Περιβαλοῦ πρὸς στιγμὴν τὰς πτέρυγας τῆς ἰσχυρᾶς σου φαντασίας καὶ εἴσδυσον εἰς τὸ μέλλον κατὰ ἕνα αἰῶνα· ὑπόθες ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ τοῦ μέλλοντος τὴν ἀποτρόπαιον ὑπόθεσιν ὅτι μεγίστη μερίς σου μεταβαλοῦσα δεσπότην στενάζει ὑπὸ πτέρνας σλαβικῆς βαρβαρότητος καὶ δουλείας ἢ αὐστριακῆς πανουργίας καὶ κακοβουλίας, ἄνευ ἐλπίδος βελτιώσεως τῆς καταστάσεως. Στρέψον τότε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἴδὲ τὸ τὰ νῦν ἐνεστὼς ὡς παρελθόν· ἐξέτασον αὐτὸ καὶ ἴδὲ ὅτι ἂν ἤθελες νὰ ἐνεργήσῃς θὰ ἠδύνασο τότε νὰ εὑρίσκησαι ἐν τῷ μέλλοντι ἐν εὐτυχεῖ ἀκμαίᾳ πολιτικῇ καταστάσει καὶ τότε, τότε χαρακτήρισον τὴν σήμερον ἀκηδίαν σου. Ὁποῖον κέρδος ὁποῖον ἀγαθὸν ἀφ' ἑνὸς, ὁποία δὲ ζημία ὁποία κακοδαιμονία ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐνεργείας ἢ ἀκηδίας σου! Πωλεῖς λοιπὸν ἀντὶ ἀκηδίας τὸ μεγαλεῖόν σου! Ὦ τῶν βδελυρῶν σου θελγήτρων ἀκηδία!

Ἑλληνισμὲ, ἐδίδαξας λοιπὸν τὸν κόσμον τὴν ἐλευθερίαν, ὅπως ἐξαντληθεὶς περιορᾷς σεαυτὸν δουλεύοντα; Ἐδίδαξας καὶ διέσπειρας τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον ὅπως ἐξαντληθεὶς σὺ, περιορᾷς σεαυτὸν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς βαρβαρότητος; Ἐξηντλήθη ἐπὶ σοῦ πᾶσα ἱκμὰς προόδου; Ὦ φρίκη! ἀπώλεσας τὴν φιλοτιμίαν σου καὶ περιορᾷς σεαυτὸν καταπατούμενον ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐλθόντος; Οὔτε παρελθὸν οὔτε μέλλον σὲ θερμαίνει; Ἐγέρθητι φοβερὸς, ὡς το-

σάκις, καὶ δίδαξον τοὺς ἀναιδεῖς ἱεροτύλους σου τὰ δίκαιά σου!

Τεθωρακισμένος διὰ τοῦ πυρὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ φωταγωγούμενος ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς συνέσεως καὶ προνοίας χώρησον πρὸς τὰ ἔμπρος, καὶ καταβάλλων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοὺς κλέπτας σου ἵδρυσον ὑπερήφανος τὸν κυριαρχικόν σου θρόνον ἐπὶ τῆς γῆς σου!

Εἶνε ἀδύνατον νὰ προαχθῶμεν καὶ τιμηθῶμεν ὡς εἴμεθα κεχωρισμένοι εἰς δούλους καὶ ἐλευθέρους ἕλληνας. Ἀνάγκη νὰ συγκεντρώσωμεν σύμπαντες οἱ ἕλληνες τὰς δυνάμεις ἡμῶν ὅπως ἰσχυροὶ βαίνοντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου καταλάβωμεν τὴν ἐμπρέπουσαν ἡμῖν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν. Ἕνωσις τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἰδοὺ τὸ ἐθνοπρεπὲς πολιτικὸν ἡμῶν πρόγραμμα καὶ ἐπειδὴ ὁ ἑλληνισμὸς πολεμεῖται εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἃς ἀνακράξωμεν πάντες: *εἰς τὴν Μακεδονίαν*. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ συνεκεντρώθησαν οἱ ἱερόσυλοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ θὰ στριχθῇ τὸ μέλλον ἡμῶν.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἡ δημοσία γνώμη ἃς ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς βουλευτὰς, εἰς τὴν κυβέρνησιν, εἰς τὸν βασιλέα.

Κομήτης

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φῆμαι ὅτι συγκαλεῖται ἡ ἐφεδρεία κυκλοφοροῦσι.

Ἡ συνομολόγησις τοῦ μεγάλου δανείου θεωρεῖται ὁριστικῶς ἀποτυχοῦσα. Ἀ! Σκουλούδη, Σκουλούδη!

Σήμερον τὸ πρωΐ, πάλιν εἰς τὰς 5 τὸ πρωΐ, ἀπέναντι τοῦ Σταθμοῦ τοῦ ἀτμοδρόμου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου οἱ ἵπποι τῆς ἁμάξης τοῦ Γεωργίου Καζάρμα, φέροντος φαληρολουσμένους, τρομάξαντες ἀπὸ τὴν *προβατίναν* μηχανὴν, παρέτυραν τὴν ἅμαξαν εἰς τὴν παρακειμένην χάνδακα, ρίψαντες χαμαὶ τοὺς ἐπιβάτας εὐτυχῶς μηδὲν πλὴν τοῦ τρόμου παθόντας. Ὅ,τι λοιπὸν ἐλέγομεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται ἐν μέσῳ ὁδοῦ προωρισμένης δι' ἄλλην χρῆσιν, ὅτι ἐντὸς τῆς πόλεως βαπόρια δὲν ἐπιτρέπονται, ὅτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Παρισίων ἠναγκάσθη νὰ καταργήσῃ τοιαύτας γραμμὰς λειτουργούσας ὄχι ἐντὸς τοῦ ἄστεως, ἀλλ' ἐν τοῖς προαστείοις, ἰδοὺ ὅτι τώρα πραγματοποιοῦνται ἐν κινδύνοις, ἐν τρόμοις, ἐν φόβοις, ἐν ἁμάξαις σωζομέναις ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, ἐν ἁμάξαις χανδακουμέναις κλπ. Καὶ ἰδοὺ καὶ ἡ συντεχνία τῶν ἁμαξηλατῶν χανδακονομένη, καὶ ἤλθαν τ' ἄγρια νὰ διώξουν τὰ ἥμερα, ὁ δ' Εὐρρωπαῖος ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιμένει νὰ μὴ στερηθῇ καὶ τοῦ νεωτερισμοῦ αὐτοῦ ἡ πρωτεύουσα, ἀδιάφορον ἂν πρόκηται νὰ ἐξαγορασθῇ καὶ δι' αἵματος ἀκόμη.

Ἡ δὲ φυλὴ τῶν ἁμαξηλατῶν, τὴν ὁποίαν ἕνεκα δύο τριῶν δυστυχημάτων ὑπέλαβεν ἡ πρωτεύουσα ὡς τὴν αἱμοχαρεστέραν τοῦ κόσμου, ἀναδεικνύεται αὐτὴ ἀληθῶς προβατίνα, μὴ κάμνουσα οὐδεμίαν εἰρηνικὴν διαδήλωσιν παρὰ τῇ Κυβερνήσει ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰ ἀναντίρρητα δίκαιά της.

Εἶνε καὶ τὸ ζήτημα τῆς προεξοχῆς τῶν σιδηρῶν γραμμῶν, τῶν ὑφάλων αὐτῶν ἐφ' ὧν συντρίβονται αἱ ὡραιότεραι ἅμαξαί μας. Ἐνθυμούμεθα τὰ *μαλακὼφ* τὰ ὁποῖα φοροῦσαν αἱ γυναῖκες πρὸ δεκαπενταετίας, ὧν ἐξεῖχον ἡ *μπανέλες*, καὶ προσέκρουε ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην. Εἶνε οἱ δρόμοι μας διὰ *μαλακώφ*; Ἔχομεν τὰ ὡραιότερα ἁμάξια ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων, μὴ εἴμεθα λοιπὸν ἄδικοι νὰ τὰ καταστρέφωμεν μονάχοι μας. Ἡ Ἑταιρία εἶνε διὰ τὴν σύμβασιν καὶ ἡ σύμβασις διὰ τὴν Ἑταιρίαν. Προεξοχαὶ λοιπὸν τῶν γραμμῶν δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν. Αὐτὰ τὰ πράγματα *δύσε—σβύσε* δὲν γίνονται. Χρειάζονται δυστυχῶς ἔξοδα. διὰ νὰ ὑπάρχουν σιδηρόδρομοι, πρέπει νὰ ὑπάρχουν δρόμοι. Θὰ παραμονεθῇ ἡ Ἑταιρία διὰ τοὺς δρόμους μας; Σὰν δὲν τῆς ἤρεσαν, ἃς μὴ ἐκαμνε σιδηροδρόμους. Ἀφοῦ ὅμως τοὺς ἔκαμε, ὀφείλει νὰ διατηρῇ τὰ κανονισθέντα. Ὁ κ. Λομβάρδος δὲν πρέπει νὰ ἦνε τόσῳ μαλακὸς, διότι ἡ μαλακότης βλάπτει καὶ εἶνε ὕποπτος. Ἀφοῦ ὁ ἴδιος κ. Λομβάρδος ἀπήντησεν εἰς τοὺς ἁμαξηλάτας παραπονουμένους μὲ τὴν ἰδιάζουσαν φρασεολογίαν του: Κ' ἐμένα μοῦ κόλλησε τ' ἁμάξι μου 'ς τὰ σίδερααά σας!

Ἐκ τῶν εὐφροσυνωτέρων ἐντυπώσεων, ἃς ἐδοκιμάσαμεν εἶνε ἡ ἡδονὴ, ἣν μᾶς ἐνεποίησεν ἡ ἀνάγνωσις τῶν περὶ δημοτικῶν ἐπανειλημμένων ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστολῶν τῶν τεργεστέων φύλλων «Νέας Ἡμέρας» καὶ «Κλειοῦς». Οἱ ἀξιότιμοι ἀνταποκριταί των ἐν ἑλληνικῇ ὑπερηφανείᾳ καὶ δημοκρατικῇ μεγαλοφροσύνῃ ἐπάταξαν ἀνηλεῶς τὴν πλουτοκρατικὴν ἀπόπειραν τῶν ὁμογενῶν τοῦ νὰ καταλάβουν ἐν λῃστείᾳ τῶν μεγάλων δρόμων τὸν Δῆμον τῆς Παγελληνίου πρωτευούσης. Ἡ ὁμοφωνία αὕτη τοῦ σοβαρωτέρου ἑλληνικοῦ τύπου εἶνε παρήγορον δεῖγμα περὶ τῆς διασώσεως ἀκόμη μιᾶς ἀδιαφθόρου δυνάμεως ἥτις ἐν καιρῷ δύναται νὰ ἐγείρῃ τὸν πέλεκύν της ἐναντίον τῶν τολμητιῶν καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς μωροὺς κοχλίας εἰς τὰ χρυσᾶ αὐτῶν κελύφη, ὅθεν νὰ μὴ δύνανται νὰ μολύνωσι τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν ἀτμοσφαῖράν μας.

Ἐν τῇ «Δυτικῇ Ἑλλάδι» τοῦ Μεσολογγίου δημοσιεύονται διάφοροι ἀναιρέσεις ἐπιστολῶν τινων ἐκ Μεσολογγίου καὶ διατριβῶν δημοσιευθεισῶν διὰ τοῦ «Μὴ Χάνεσαι.» Εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ἡ σύνταξις τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» οὐδὲν λαμβάνει μέρος, μὴ γνωρίζουσα οὐδὲ τὰ πρόσωπα, οὐδὲ τὰ πράγματα. Μίαν ὅμως ἐπανόρθωσιν ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ, διὰ τὸ ἀπαίσιον ἐπίθετον ὅπερ ὁ ἐκ Μεσολογγίου ἀνταποκριτής μας ἐν παραφορᾷ καλάμου ἀπέδωκεν εἰς τὸν Μῆτσον Καψάλην, καὶ ὅπερ θὰ διεγράφομεν καὶ ἡμεῖς, ἂν μὴ ἐπλανώμεθα νομίζοντες ὅτι εἶνε ὀνοματεπώνυμον καὶ ὄχι ὕβρις.

—Θὰ μᾶς συγχωρήσουν βεβαίως οἱ ἀναγνῶσταί μας ἐὰν τώρα μόνον ἐνθυμούμεθα νὰ συγχαρῶμεν ὡς δήμαρχον Σικυῶνος τὸν φίλτατον ὑφηγητὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ δικηγόρον κ. Κροκιδᾶν. Ἀφοῦ συνελάβομεν αὐτὸν τὸν ἴδιον χθὲς ἐπ αὐτοφώρῳ μὴ πιστεύοντα ὅτι εἶνε δήμαρχος! Πῶς νὰ τὸ πιστεύσωμεν ἡμεῖς, οἵτινες ἐσυνειθίσαμεν νὰ βλέπωμεν τὰ ἀξιώματα αὐτὰ νεμόμενα κυρίως ὑπὸ ἀγραμμάτων ἢ ἀγροίκων ἢ κακοήθων κομματαρχῶν ἢ ἀνθρώπων οἵτινες οὐδένα ἄλλον ἀπὸ τὸ Δημαρχηλῆκι πόρον ζωῆς ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ εὕρωσι. Καὶ λοιπὸν ἡ Σικυὼν εἶνε εὐτυχὴς, ἀπολαύσασα τοιαύτης τιμῆς, ἔχειν διευθύνοντα τὰ δημοτικά της τοιοῦτον πλήρη χαρίτων, παιδείας, προσόντων νέον καὶ μὲ τὸν σιδηροῦν ἐκεῖνον χαρακτῆρα νὰ μὴ γνωρίσῃ ὡς δημοτικὸς ἄρχων ἄλλην τρίβον πλὴν τῆς μεγάλης ἀνοικτῆς λεωφόρου τοῦ καθήκοντος, ἀπῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς ἀναμορφωτικῆς ἐν τῷ κλάδῳ του δράσεως.

— Καὶ οἱ Σκιάθιοι; οἵτινες ἐξέλεξαν δημοτικὸν ἄρχοντα τὸν φίλον Δημητριάδην, τὸν δημοκρατικόν, τὸν σχεδὸν κοινωνιστὴν, τὸν ἔντιμον δικηγόρον, τὸν διακεκριμένον δημοσιογράφον, τὸν κοκκινομάγουλον, λεβέντην, ἀγαθόν, ἀνεξαρτήτων φρονημάτων καὶ ὑψηλῆς ἀντιλήψεως ὅλων τῶν πραγμάτων; Ὦ! βεβαίως θὰ μεταβῶμεν εἰς Σκίαθον νὰ ἀπολαύσωμεν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὴν ξεχειλίζουσαν αὐτὴν ζωὴν λειτουργοῦσαν ὡς δημοτικὴν ἀρχόντισσαν.

— Ὀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν ἰδιαιτέρως, μεταξὺ τῶν ἐξελθόντων τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς ἀνθυπολοχαγῶν, τὸν νεαρὸν Σταμάτην Μήτσαν, ἐκ τῶν γενναιοτέρων ἐπαναστατῶν τοῦ 1878, ἀντικρύσαντα εἴκοσι θανάτους ἐν Ἀγυιᾷ, ἐπὶ κεφαλῆς ἑξήκοντα παλληκαράδων, αὐτὸν νεώτερον ὅλων, πέντε μῆνας ἐπιμείναντα νὰ πολεμήσῃ, νὰ προκινδυνεύσῃ, νὰ ἐνθαρρύνῃ, νὰ ἐνθουσιάσῃ, καὶ ἐπανελθόντα μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐπίσης ἐξελθόντος εἰς τὸν ἀγῶνα, τοῦ γερολύκου πάσης ἐπαναστάσεως ἀκαταβλήτου ὁπλαρχηγοῦ καὶ καπετάνου Μήτσα, καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν φίλων του, τιμωρηθέντα δὲ σύμφωνα μὲ τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων ἕνεκα τῆς λειποταξίας δι' ἀπορρίψεως ἐπὶ δύο ἔτη, τοῦθ' ὅπερ τοῦ ἐκόστισε τρία ἀκόμη, τῶν συμμαθητῶν του τότε ἕνεκα τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος ὑπερπηδησάντων δύο τάξεις, ἀλλ' ἀντικείμενον πάντοτε τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν συμμαθητῶν του καὶ τῶν ἀνωτέρων του ἀκόμη. Μὲ τοιαύτας τιμὰς εἰσερχόμενος ὁ νέος Μήτσας εἰς τὸ σῶμά του βεβαίως ἀνοίγει πρὸ αὐτοῦ λαμπρὸν μέλλον, παράδειγμα εἰς τὴν ἀπαλωτέραν στρατιωτικὴν νεολαίαν καὶ δεῖγμα ἐκ τῆς μαχίμου νεότητος εἰς τοὺς ἀνωτέρους του.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ

Ὁ θάνατος τοῦ Ἰουλίου Τυπάλδου συγκινεῖ βαθύτατα τὴν καρδίαν μας, διότι βαθύτατα συνεκίνει ταύτην ὁ εἷς καὶ μόνος τόμος τῶν **Ποιημάτων** του, ὁσάκις ἀνοίγοντες αὐτὸν ἐφυτολογοῦμεν τῇδε κἀκεῖσε τὰς σελίδας του, ἀνθολογοῦντες ἐν νοερᾷ ἀπολαύσει τὰς μελῳδικοτέρας τῶν στροφῶν του· καὶ ἀλγοῦμεν ἤδη ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ποιητοῦ οὐχὶ μόνον ὡς ἀποτίνοντες φόρον εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς ὥρας μας, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὁσάκις προσεκαλεῖτο, διέχυνε ἀρώματα ἡ ἀνθοζυμωμένη Μοῦσά του, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἀκόμη ὡς Ἕλληνες, διὰ τὴν δυσαναπλήρωτον ἀπώλειαν τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ὁ Παρνασσὸς ἡμῶν, οὐχὶ τῶν τυρλῶν καὶ ἀδεξίων ἀπομιμήσεων, τοῦ φανατισμοῦ, τοῦ λογιωτατισμοῦ, τῆς φλυαρίας, τοῦ διηνεκοῦς σπληντισμοῦ, ἀλλ' ὁ Παρνασσὸς, ὁ πλήρης ἑλληνικοῦ φρονήματος, ἐθνικῶν ἀναμνήσεων, ἀγνῆς δημώδους ἐμπνεύσεως καὶ γλώσσης, ἰδιοφυΐας, χάριτος, μεγαλείου, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Σολωμὸν, τὸν Βαλαωρίτην, τὸν Ζαλοκώσταν, τὸν Ἰούλιον Τυπάλδον, καὶ ἄλλους, ὁ Παρνασσὸς ἡμῶν, τὸν ὁποῖον ἀντὶ νὰ παρομοιάσωμεν μὲ λειμῶνα, οὗτινος τὰ ἄνθη ὅσῳ νεώτερα, τόσῳ καὶ θελλερώτερα καὶ εὐωδέστερα εἶνε, μᾶς ἔρχεται ἡ ἀλλόκοτος ὄρεξις νὰ τὸν παραβάλλομεν πρὸς οἰναποθήκην τῆς ὁποίας τὰ παλαιότερα κρασὶ εἶνε τὰ δυνατώτερα καὶ ἀκριβώτερα.

Ὁ Ἰούλιος Τυπάλδος ἀπέθανε γέρων ἐν Κερκύρᾳ ἀκριβῶς μετὰ τετραετίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συστασιοδρόμου καὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ ποιήσει Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ εἶχε σιγήσει ἡ λύρα ἐκείνου, ἐνῷ ὁ Λευκάδιος ψάλτης ἐχώρει τονίζων αὐτὴν ἐρρωμενέστερον, μόλις δὲ κατ' ἀραιότατα διαλείμματα ἀπὸ τῆς Φλωρεντίας, ἐν ᾗ ἔζη ἀποκατασταθείς, ἠκούετο ἐνίοτε, ἀλλὰ γηραλέα καὶ ὡσεὶ ἐξησθενημένη ἡ μολπή του, τῆς ὁποίας ὅμως ἐξαίρεσις πρόκειται, ἂν κρίνωμεν ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος ἀποσπάσματος, ἡ μετάφρασις τῆς Ἱερουσαλὴμ τοῦ Τάσσου, εἰς ὡραίους, δημοτικοὺς, ὁμοιοκαταλήκτους δεκαπεντασυλλάβους, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς πειρᾶται νὰ ἀναλάβῃ πᾶσαν τῆς *Χάμκως* του τὴν δύναμιν καὶ τοῦ *Τραγουδιστῆ* του τὴν σπινθηροβόλον γοργότητα.

Κατὰ τὸ 1857, τοῦ Σολωμοῦ εὑρισκομένου περὶ τὴν δύσιν του, ἐὰν δὲν εἶχεν ἔτι ἀποθάνει, δύο ποιητικαὶ συλλογαὶ, συγχρόνως ἐκδοθεῖσαι ἐν τῇ ἀγγλοκρατουμένῃ τότε ἑπτανήσῳ, ἐχαιρετίζοντο ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις συναδέλφων καὶ λογίων, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ κριτικῆς, τῆς ὁποίας προΐστατο ὁ πολὺς Θωμαζαῖος, ἐνθουσιώδους τοῦ δημοτικοῦ ἡμῶν ᾄσματος προμάχου. Ἦσαν τὰ **Μνημόσυνα** τοῦ Βαλαωρίτου, καὶ τὰ **Ποιήματα** τοῦ Τυπάλδου, στίχοι γεγραμμένοι εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, Ἠπειρωτικώτεροι τοῦ Βαλαωρίτου, Ἑπτανησιακώτεροι τοῦ Τυπάλδου, τοῦ πρώτου ὑψηλότεροι, περιπαθέστεροι τοῦ δευτέρου, οἱ στίχοι τῶν Μνημοσύνων περικλείοντες ὅλην τὴν αὔραν τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Πίνδου, οἱ στίχοι τῶν Ποιημάτων, ἐν Ζακύνθῳ οἱ πλεῖστοι ἐμπνευσμένοι καὶ ἐκδεδομένοι, καὶ ὑποκρύπτοντες μὲ τὰ ἀρώματά των ὅλα τὰ φούλια καὶ τὰς γαζίας τῆς νήσου, ἀμφότεροι δὲ μὲ ἴσην δόσιν φιλοπατρίας, καὶ μὲ δύο μεγάλους καὶ φωτοδότας, ὄχι μιμητὰς, ἀλλὰ διδασκάλους: τὰ δημοτικὰ ᾄσματα καὶ τὸν Σολωμόν. Ἦσαν τότε πλουσιώτεραι αἱ ποιητικαὶ συγκομιδαὶ, ζωηροτέρα ἡ φιλολογικὴ κίνησις· οἱ ποιηταὶ τῆς ἡμέρας ἦσαν οἱ Σοῦτσοι, ὁ Ζαλοκώστας, ὁ Ὀρφανίδης, οἱ λόγιοι τῆς ἡμέρας ἦσαν ὁ Ραγκαβῆς, ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος, ὁ Ζαμπέλιος, ὁ Δραγούμης, καὶ κάτοπτρον πάσης ταύτης τῆς φιλολογικῆς ἡμῶν προκοπῆς ἡ **Πανδώρα**. Ἐν ταύτῃ ἔσπευσαν νὰ προσφωνήσωσιν, καὶ ἀναλύσωσιν ἅμα ἐμφανισθεῖσας τὰς δύο συλλογὰς, δι' ἐκτεταμένων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κρίσεων καὶ ἐντυπώσεων, καὶ ὁμοῦ ἀμφοτέρας, καὶ χωριστὰ ἑκάστην, ὁ Ζαλοκώστας, ὁ Σπυρίδων Ζαμπέλιος, ὁ Βραΐλας, ὁ Γεώργιος Τυπάλδος· διακρίνεται δὲ ἐξ ὅλων ἡ βαθεῖα καὶ κριτικωτάτη μελέτη τοῦ Βραΐλα ἐπὶ τῶν Ποιημάτων τοῦ Ἰουλίου Τυπάλδου. Ἔκτοτε ὁ Βαλαωρίτης παρήγαγε διαδοχικῶς τὴν *Κυρὰ Φροσύνη*, τὸν *Διάκον*, τὸν *Ἀστραπόγιαννον*, ἠύρυνε τὸν ὁρίζοντα τῆς Μούσης του, ἐξεδημοτίκευσεν, ὑπὲρ τὸ δέον ἐνίοτε, τὴν γλῶσσάν του, κατεστάθη ὁ ὑψηλὸς καὶ μονάκριβος Πίνδαρος τῆς μεγάλης Κλέφτικης ἐποποιΐας μας, ὁ δὲ Τυπάλδος, ἀγνοοῦμεν διατί, ξενητευθεὶς μακρὰν τῶν χωμάτων τῆς πατρίδος του, παρέμεινεν ὁ μεταφραστὴς τῆ, *Ἐλευθερωμένης Ἱερουσαλὴμ*, ὁ ποιητὴς ἀνεκδότου λυρικῆς συλλογῆς, ἂν ἀκριβῶς μᾶς ἐπληροφόρησαν. ὑπὸ τὸν τίτλον *Μαρία*, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὁ ψάλτης τῆς **Ποιημάτων**, ἅτινα καὶ μόνα ἀρκοῦσι νὰ τὸν περιβάλωσι τὴν δάφνην τοῦ ποιητοῦ, καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀκόμη ποιητοῦ τὸ παράσημον. Μήπως, καὶ ἂν δὲν εἶχεν ἄλλα γράψει, ὁ Ζαλοκώστας, δὲν ἀρκεῖ ὁ *Φῶτος* καὶ ἡ *Φρόσω*, τὸ *Συναπάντημα* καὶ ὁ *Ποιητής* του νὰ τὸν ἀποκαλύψωσιν ὡς τὸν μελῳδικώτερον καλλιτέχνην τοῦ στίχου;

Ἐν τοῖς *Ποιήμασιν* ἀπαντῶσιν ὡραῖαι πλουσιώταται ἐμπνεύσεις, ὡς *ὁ θάνατος τῆς Χάμκως*, ὁ *Τραγουδιστὴς*, τὸ *Πλάσμα τῆς Φαντασίας*, καὶ γλυκύκατα τραγουδάκια, ὡς ἡ *Φυγὴ* καὶ τὰ *Δύο Λουλούδια*, ἀθάνατα καταστάντα εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Παραθέτομεν ἐξ αὐτῶν τὴν *Καταδίκην τοῦ*

Κλέφτη, γνωστότατον μελῴδημα, ἐθνικώτατον τὴν ἔμπνευσιν, καὶ τὴν χροιὰν δημοτικώτατον..

Ἡ καταδίκη τοῦ κλέφτη

— Ἔχετε 'γειά, ψηλὰ βουνὰ καὶ κρυσταλένιαις βρύσαις,
Χαράματα μὲ ταῖς δροσιαῖς, νύκτες μὲ τὸ φεγγάρι,
Καὶ σεῖς, μαῦρα κλεφτόπουλα, ποῦ τὴν Τουρκιὰ ἐτρομάξατε!
Ἀρρώστια δὲν μὲ πλάκωσε, καὶ πηαίνω νὰ 'πεθάνω·
Κι' ἂν πάρῃ βόλι τὸ κορμί, πάλ' ἡ ψυχὴ ἀπομένει·
Μαῦρο πουλάκι θὰ γεννῶ, μαῦρο χελιδονάκι,
Νὰ 'λθῶ τὸ γλυκοχάραγμα, νὰ ἰδῶ 'ποῦ πολεμᾶτε·
Καὶ σὰ σκολάσῃ ὁ πόλεμος, κ' ἔβγῃ τ' ἀχνὸ φεγγάρι
Πάλι θὲ νὰ 'λθω νὰ σταθῶ 'σ' ἕνα κυπαρισσάκι,
Τὰ 'λίγα τὰ Κλεφτόπουλα ποῦ 'βρῶ 'σ τὴν γῆν νὰ κλάψω,
Μέσα 'σ τῆς νύκτας τὴν ἐρμιά, 'σ τὸν ὕπνο ποῦ κοιμῶνται,
Ν' ἀκούσουν ἡ μανάδες τους νὰ τὰ μοιρολοήσουν.
— Γιὰ ἰδὲς ἡ θύρα τοῦ Πασσᾶ, καὶ πάψε τὸ τραγοῦδι—
Ἔχετε 'γειὰ 'ψηλὰ βουνά, τρεχούμενα ποτάμια·
Ἀδέλφια νὰ μὲ θάψετε σὲ μιὰ ψιλὴ ραχοῦλα,
Ν' ἀκούω τ' ἀηδόνια πὄρχωνται καὶ φέρνουν τὸν Ἀπρίλι
Κ' ὅταν ἀπ' τὴν Ἀγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστῆρι
Ἔβγουν τὰ μοσχολίβανα μὲ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη,
Λευκὸ πουλάκι θὰ γενῶ 'σ τὴν Πόλι νὰ πετάξω,
Καὶ σὰν παράδεισος πουλὶ γλυκὰ νὰ κηλαϊδήσω—
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε κ' ἔπεσε σκοτωμένος—
Σ τὸν τόπο 'ποῦ τὸν ἔθαψαν ἐβγῆκε κυπαρίσσι,
Καὶ κάθε γλυκοχάραγμα μὲ τοῦ Μαγιοῦ ταῖς αὔραις
Ἔρμο πουλάκι κάθεται 'σ τὸ ἔρμο κυπαρίσσι,
Κυττάζει τὴν ἀνατολή, κυττάει κατὰ τὴν Πόλι,
Καὶ λέει τραγοῦδι θλιβερὸ καὶ παραπονεμένο.

Ὀνουλουλοῦ.

ΤΑ ΕΝ ΤΩι ΛΟΙΜΟΚΑΘΑΡΤΗΡΙΩι

Ὅλη ἡ εἰκὼν τῆς ἑλληνικῆς δικαιοσύνης, οἵα πάντοτε ὑπῆρξε, χειροτερεύσασα μάλιστα ἐπὶ Τρικούπη τοῦ ἀναμορρωτοῦ, ἀντενακλάσθη ἐν τῇ εἰκοσαημέρῳ καθάρσει τῆς πρώτης καὶ δευτέρας καὶ τρίτης δόσεως τῶν ἐξ Αἰγύπτου προσφύγων. Τὸ κράτος ὅπως, εἴπομεν πολλάκις, εἶνε διῃρημένον εἰς θέσεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων δίδεται πρὸς ἄμελξιν, μέχρις ἀποσπάσεως καὶ τοῦ μαστοῦ ἀκόμη, εἰς ἕνα φίλον ἢ μίαν ὁμάδα φίλων, ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὸ κόμμα. Σκοπὸς τοῦ κράτους ἄλλους δὲν ὑπάρχει ἢ πῶς νὰ χρηματίζωνται οἱ φίλοι. Τὸ λοιμοκαθαρτήριον λοιπὸν δὲν ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἐξαίρεσιν. Ὁ κ. ὑπουργὸς δὲν ἐπρόσεξε διὰ τίνων προσώπων δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου, ἤτοι ἡ προφύλαξις τοῦ τόπου ἀπὸ τῆς χολέρας· ἀλλὰ ποῖα πρόσωπα θὰ συστήσουν οἱ *φίλοι*· ὁ Μουτσόπουλος θὰ ἐσύστησε τὸν Σακελλαρόπουλον, κανεὶς ἄλλος βουλευτὴς τὸν ὑγειονόμον, ὁ Βαρελίδης τὸν Χρῆστον τὸν Ἀράπη καὶ οἱ ἄλλοι τμηματάρχαι τοὺς 30 ἄλλους φύλακας, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνάγκην καὶ τριάκοντα χωροφυλάκων πρὸς ἐπιτήρησιν.

Καὶ λοιπὸν ἀκούσατε τὸν Εἰκοσιπεντάλογον, ἀρυσθέντα ἐπὶ τῇ βάσει πληροφοριῶν ἀξιοτίμων συμπολιτῶν μας διατελεσάντων ἐν τῇ καθάρσει:

1) Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς αἱ ἀρχαὶ ἀπεδείχθησαν ἀγνοοῦσαι τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς καθάρσεως. Καὶ δή, ὁ κ. λιμενάρχης Πειραιῶς ἐπάτησεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους—τοῦ πλοίου—ἐφ' οὗ ὅλοι οἱ διὰ κάθαρσιν προωρισμένοι καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν εἰς τὰς σκηνάς του.

2) Οἱ φύλακες οἵτινες ἔκαμον τὸν ἀχθοφόρον, φορτωθέντες τὰς ἀποσκευὰς τῶν καθαριζομένων, ἔλαβον διὰ μετακόμισιν μὴ παραταθεῖσαν πέραν τῶν 20 βημάτων δι' ἕκαστον μπαλότο **5 φράγκα.**

3) Τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας τῆς καθάρσεως ὑπῆρχον λοῦστροι στίλβοντες τὰ ὑποδήματα· μετὰ δύο τρεῖς ἡμέρας ἐγένοντο οἱ λοῦστροι **ἄφαντοι·** θὰ ἐπανῆλθον βεβαίως χρυσῇ ἢ καὶ χαλκίνῃ ἀδείᾳ τοῦ ἐπιστάτου εἰς τὰ ἴδιά των.

4) Τὸ νερό, ὅπερ τὰς πρώτας τέσσαρας ἡμέρας ἐδίδετο εἰς τοὺς καθαριζομένους ἦτο κατακόκκινο τὴν ὄψιν, δυσωδέστατον τὴν ὀσμήν· ἤρκει μόνον αὐτὸ νὰ γεννήσῃ τὴν χολέραν· κατόπιν τηλεγραφημάτων τοῦ νομικοῦ συμβούλου κ. Στεφάνου, ὅστις, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ κατωτέρω, ἀνεφάνη ὁ ἀγαθὸς δαίμων τῶν καθαριζομένων, τοῖς ἐδόθη νερὸ ὀλιγωτέρας μὲν κοκκινάδας, ὀλιγωτέρας δυσωδίας, ἀλλὰ πάντοτε κόκκινο καὶ πάντοτε δυσῶδες.

5) Ὁ προμηθευτής—ἡ ἀσυνειδησία του εἰς τὸν κύβον—τὸ κρέας ἔδιδε χωρὶς ζύγισμα ἕνα κομμάτι δι' ἑπτὰ φρ. Θὰ τὸ πάρῃς γιὰ δύο ὀκάδες, ἂς φαίνεται πῶς εἶνε μιά, νὰ μὴ σοῦ παρ' ὁ διάβολος τὸν πατέρα. Καὶ γιὰ τὸ χατῆρί σου καὶ αὐτό· εἴδεμὴ ἐγὼ δὲν πουλῶ κρέας. Μιὰ ντομάτα 30 λεπτὰ φθάνει.

6) Ὁ υἱὸς τοῦ ἐπιστάτου ἤρχετο τακτικώτατα, ἠσπάζετο τὸν πατέρα του καὶ ἔπειτα ἀνεχώρει.

7) Ὁ ἰατρὸς Ζωϊόπουλος ἔστελλε τὸν ὑπηρέτην του ἐλεύθερον εἰς τὸ χωρίον Ἀμπελάκι διὰ νὰ τοῦ προμηθεύῃ παστρικὰ ψούνια. Ἤτοι ἡ ξηρὰ ἐλευθεροκοινώνει μετὰ τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου, χάρις εἰς τὸν ἰατρόν.

8) Οἱ φύλακες διῃροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις: εἰς προωρισμένους διὰ τὸν Μεδρεσέ, εἰς λωποδύτας δι' ἐξορίαν καὶ εἰς ἀντικείμενα τοῦ φρενοκομείου Δαφνιοῦ. Ὁ καλλίτερος ἦτο ὁ Χρῆστος ὁ Ἀράπης. Οἱ πλεῖστοι ἔπιναν χασὶς καὶ ἐχαρτοπαίκτουν. Ὁ ἐνωμοτάρχης μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν χωροφύλακας κατεγίνοντο διαρκῶς νὰ τοὺς δέρνουν καὶ νὰ τοὺς θέτουν ὑπὸ κράτησιν.

9) Οἱ φύλακες ἦσαν δεκατέσσαρες· εἰς δὲ τὴν πληρωμὴν ἐγένοντο ἀμέσως εἰκοσιεννέα.

10) Ὁ ἀρχίατρος διενήργησε νεκροψίαν ἐντὸς τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου καὶ μετὰ ἓν τέταρτον ἐχαιρέτησε φιλομμειδέστατα καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας. Πειραιεὺς καὶ Ἀθῆναι ἐλευθεροκοινώνουν μετὰ τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου διὰ τοῦ ἀρχιάτρου κ. Σούτσου.

11) Ὁ ὑγιειονόμος ἤρχετο καθ' ἑκάστην εἰς συγχρωτισμὸν μετὰ τῶν καθαριζομένων ἐν τοῖς δωματίοις τοῦ ἐπιστάτου καὶ καθ' ἑκάστην ἀνεχώρει εἰς τὸν Πειραιᾶ του.

Καὶ ἓν ἀνέκδοτον:

Μίαν ἡμέραν εἶχε νὰ νὰ λάβῃ χρήματα ἀπὸ τὸν ἐπιστάτην· καὶ τὰ ἔλαβε.

— Κύριε ὑγιεινόμε, θὰ τὰ βάλετε τὰ χρήματα 'ς τὴν τσέπη σας; τοῦ λέγει εἷς καθαριζόμενος.

— Δὲν πειράζει. Λίγο ξεῖδι νὰ τὰ πλύνω, ἀπήντησε ταραχθεὶς ὁ ὑγιεινόμος.

12) Κατὰ τὸν νόμον ἕκαστος τῶν καθαριζομένων πληρόνει δικαιώματα 12 δραχμάς. Ὑγειονόμοι καὶ ἐπιστάται ἐζήτουν εἰκοσιπέντε δραχμάς. Καὶ θὰ τὰς ἐλάμβανον παρ' ὅλων, ἐὰν μὴ παρενέβαινε πάλιν ὁ κ. Στεφάνου. Τὰς ἔλαβον ὅμως παρὰ τῶν περισσοτέρων. Κατόπιν δὲ τῶν διαμαρτυριῶν τοῦ κ. Στεφάνου, ἐξέδιδε ἀποδείξεις ὧν ἡ μία ὄψις ἐπίσημος ἐδείκνυε τὴν εἴσπραξιν τῶν 12 δρ. ἡ ἄλλη—ἡ ὄπισθεν—ἡμιεπίσημος, ἐσημείωνε μὲ μουνδζοῦρες ἀνυπόγραφη: *Διὰ νερό, κτλ.* 12 δρ. Καὶ ἦσαν οἱ ὁρῶντες ὅτι αἱ μὲν 12 δρ. ἔμπαιναν εἰς μίαν σακκοῦλαν, αἱ δὲ ἄλλαι δώδεκα εἰς ἄλλην σακκοῦλαν.

Κατόπιν τῶν παραστάσεων τοῦ κ. Στεφάνου, πολλοὶ μεταξὺ τῶν ἀπορωτέρων μάλιστα ἀρνηθέντες νὰ πληρώσουν 25 δρ. ἐδάρησαν ἀνηλεῶς.

13) Ὁ ἐνωμοτάρχης καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν χωροφύλακες, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τῆς χωροφυλακῆς, ἐφέρθησαν σχετικῶς καλά.

14) Ἱερεὺς ἐλθὼν νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν ἐν τῷ Λοιμοκαθαρτηρίῳ, ἂν ἐνθυμεῖσθε, ἀποθανόντα, ἀφοῦ ἔκανε τὸ χρέος του, ἰδὼν ὅτι λαὸς πολὺς ἐν τῷ νησυδρίῳ, ἔβαλε τὸ πετραχῆλί του, ἔδωκε τὸν σταυρὸν εἰς ἕνα φύλακα, αὐτὸς δὲ λαβὼν τὴν ἁγιαστοῦρα ἡγίαζε καὶ ἠργυρολόγει· ἀφοῦ δὲ ἔμεινε 3 ἡμέρας ἐν τῷ Λοιμοκαθαρτηρίῳ, πέρασε εἰς τὴν ξηρὰν σὺν δεκάραις καὶ φράγκοις τὰ ὁποῖα ἐσύναξε.

15) Γάλλοι μηχανικοὶ ἐκ τῶν τοῦ Ἰσθμοῦ, ἦλθον νὰ ἴδωσι φίλον των, μεθ' ὃν ἦλθον εἰς ἐπαφήν. Ὁ ἐπιστάτης ἐννοοῦσε νὰ τοὺς ἀφίσῃ νὰ ἐλευθερωκοινωνήσωσιν· ἀλλ' οἱ ἐν τῇ καθάρσει ἔκαμαν διαδήλωσιν καὶ ἡ ἑλληνικὴ εὐφυΐα ἐθριάμβευσεν. Εἷς δηλαδὴ τῶν ἐν τῇ καθάρσει, παραλαβὼν καὶ τὸν ἐπιστάτην, ὅστις ἐπέμενεν ὅτι δὲν ἦλθαν εἰς ἐπαφήν, ἐρωτᾷ τοὺς Γάλλους:

— Μιὰ φορὰ δὲν πιάσατε τὸ χέρι τοῦ φίλου σας, ὄχι δυό; Γαιτί, ἂν ἦνε μιὰ φορὰ δὲν πειράζει.

Καὶ οἱ μηχανικοὶ συλληφθέντες εἰς τὴν παγίδα ἀπήντησαν: Μάλιστα, μιὰ φορά.

Καὶ τότε μόλις ὁ ἐπιστάτης ἐπείσθη νὰ τοὺς κρατήσῃ.

16) Ἕνας ὀπωροπώλης ἀφοῦ ἔκαμε τὴν δουλειά του κάμποσαις μέραις, ἔγινε καὶ αὐτὸς ἄφαντος.

17) Τὸ σκάνδαλον τῆς οἰκογενείας Χωρέμη, ἣν ἠκολούθει Μιταράκης. Αὕτη ἔκαμνεν κάθαρσιν εἰς γωνίαν ἔν τινι ἀτμοπλοίῳ τοῦ Γουδῆ. Ὁ κ. ἐπιστάτης λοιπὸν τῆς ἐπέτρεψε ἐλευθέρας λεμβοδρομίας καὶ προσορμίσεις πότε εἰς Δαφνί, πότε εἰς Ἀμπελάκι, ἐπειδὴ ἦσαν ὁμογενεῖς καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ στενοχωρηθοῦν.

Ὁ Μηταράκης ἐρωτώμενος ἀπήντα:

— Ἀφοῦ ἔχω τὴν κίτρινη σημαία, ὅπου θέλω πηγαίνω.

— Τότε, χριστιανέ, τοῦ ἀπήντησαν οἱ ἐν τῇ καθάρσει, πῶς δὲν πηγαίνεις καὶ στὸ Φάληρο μὲ τὴν σημαία σου;

Ὁ ἐπιθεωρητὴς Τσῆτσος ἐπέδειξε τὸ ἔγκλημα αὐτὸ καὶ εἰς τὸν ἀρχιατρὸν κ. Σοῦτσον, μηδὲν δυστυχῶς ἐνεργήσαντα.

18) Ἐφείλκυσαν τὰς συμπαθείας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐν τῇ καθάρσει τὸ ἀπόσπασμα τῶν πυροσβεστῶν, ὅ τε ἀξιωματικὸς κ. Κρίτσης, οἱ ὑπαξιωματικοί, καὶ οἱ ἄνδρες. Γειά σας πυροσβεστόπουλα.

19) Ὁ ἰατρὸς εἰς τὰ τελευταῖα ἐπρότεινε νὰ γίνῃ ἔρανος ὑπὲρ τοῦ ἐπιστάτου, ὡς ἔνδειξις εὐγνωμοσύνης, καὶ ὁ κ. Στεφάνου ὑπεστήριξε τὸν πρύτανιν, εἰς ἔνδειξιν ὅτι θὰ ἐφυλακίζετο καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ κάποιον 'ς τὴν φυλακήν.

20) Θερμὰς εὐχαριστίας τῶν ἐν τῇ καθάρσει εἰς τὸν κ. Στεφάνου φανέντα ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ διὰ τῶν ἐπανειλημμένων πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τηλεγραφημάτων συντελεστικώτατον.

21) **Συμπέρασμα** τοῦ δόντος ἡμῖν τὰς πληροφορίας: Νὰ παύσουν τὰ λοιμοκαθαρτήρια, διότι ἂν εἴχαμεν χολέρα ἡμεῖς πρῶτοι θὰ τὴν εἴχατε σεῖς· καὶ ἀφοῦ σκοπὸς τοῦ συσταθέντος οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρξεν ἢ τὸ νὰ ἐγκληματίσουν καὶ νὰ ὠφεληθοῦν καμμιὰ εἰκοσαριὰ πρόσωπα.

Ταῦτα ἐγένοντο ὑπὸ τὴν σεβαστὴν αἰγίδα Βαρελίδου τοῦ ὑφυπουργοῦ καὶ Λομβάρδου τοῦ ὑπουργοῦ.

ΤΑ ΕΝ ΚΡΗΤΗι

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Χανέα, 17 Ἰουλίου.

Συνδιελεγόμην πρό τινων ἡμερῶν μεθ' ἑνὸς ὁπλαρχηγοῦ τῆς ἡρωϊκῆς ἐπαρχίας Σελίνου, διατελέσαντος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς ἀνώτερα πολιτικὰ ἀξιώματα ἐν Κρήτῃ. Πολλάκις, μοὶ εἶπεν, ἔσχεν ἀφορμὴν νὰ ἐλέγξῃ τὸν Διοικητὴν διὰ τὴν παλινβουλίαν του καὶ νὰ τῷ εἴπῃ λόγους πικρούς: «Ἐξοχώτατε» τῷ ἔλεγε, «δὲν ἀκούετε πόσα καταβοῶσιν ἐναντίον σας; διατί διὰ τῆς διπροσωπίας σας δίδετε ἀφορμὴν εἰς παράπονα καὶ ἐπιτείνετε τὴν καθ' ὑμῶν καταφοράν;» «Ὦ!» ἀπήντα μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος ὁ κ. Φωτιάδης «ἐγὼ εἶμαι διπλωμάτης καὶ δὲν δίδω προσοχὴν εἰς ὅσα φωνάζει ὁ κόσμος· ἀκολουθῶ τὸν Μακιαβέλην!» Ὥστε τὸ ἰδανικὸν τοῦ Διοικητοῦ μας ἐν τῇ πολιτείᾳ εἶνε ὁ *Ἡγεμὼν* τοῦ Μακιαβέλη, ὡς ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μανθάνομεν.

Λοιποῦμαι, διότι δὲν ἔσχον μέχρι τοῦδε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναγνώσω τὸ βιβλίον τοῦ ἰταλοῦ συγγραφέως, ἀφοῦ ὅμως ὁ Διοικητής μας ἀκολουθεῖ τὰς συμβουλάς του, δύναμαι νὰ ἀναπληρώσω τὴν ἔλλειψίν μου ταύτην μελετῶν ἐπισταμένως τὴν πενταετῆ διοίκησιν τοῦ κ. Φωτιάδου ἐν Κρήτῃ. Καὶ λοιπὸν ἡ διοίκησις αὕτη ὠφέλησε τὸν κ. Φωτιάδη 18,000 λίρ. τουρκικάς, ἅστινας κατέβαλεν αὐτῷ ἡ Κρήτη ὡς μισθούς· ἀντὶ τούτων ὁ ὀπαδὸς τοῦ Μακιαβέλη προσεπάθησε νὰ μᾶς κληροδοτήσῃ τὴν διχόνοιαν καὶ τὴν πολιτικὴν ἐξαχρείωσιν. Δι' ἐπουσιωδῶν παραχωρήσεων, διὰ τῆς παροχῆς θέσεώς τινος, διὰ λόγων αἱμύλων μεθ' ὑποκριτικοῦ πόνου ὑπὲρ τῆς Κρήτης ἐκφερομένων, διὰ τῆς ἀνακοινώσεως ζητημάτων ἀσημάντων, ἐπαρχιακῶν, ἠγωνίζετο νὰ κρατῇ τοὺς Κρῆτας ἀφωσιωμένους εἰς αὐτὸν καὶ τὴν τυραννικὴν ἀρχήν, νὰ τοὺς ἔχῃ διῃρημένους μεταξύ των καὶ ἀλληλοτρωγομένους, νὰ δηλητηριάζῃ τὴν καρδίαν των καὶ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ λησμονήσωσι τοὺς προαιωνίους πόθους καὶ τὰ ὄνειρά των. «Ἂν γείνῃ ἐπανάστασις», ἔλεγέ ποτε μετὰ προσποιητοῦ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς ἄτομον, οὗτινος ἐγίνωσκε τὴν πρὸς τὴν Κρήτην στοργήν, «καὶ ἐγὼ θὰ γείνω ἀρχηγός». Συγχρόνως δὲ κατήγγελλεν εἰς τὴν Πύλην τὰ αἰτήματα τῶν Κρητῶν, ὡς σκοποῦντα τὴν βαθμιαίαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν. Ὅτε εἶδεν ὅτι τὸ βακουφικὸν ζήτημα ἔμελλε νὰ γεννήσῃ αὐτῷ πράγματα, ἔλεγε μετὰ στεναγμοῦ πρὸς τοὺς παρουσιασθέντας αὐτῷ χριστιανοὺς βουλευτάς: «Ἔχετε δίκαιον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ βλέπω· μήπως ἐγὼ δὲν συμπαθῶ πρὸς σᾶς; ἀλλὰ τὰ ζητήματα δὲν λύονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· (διὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς βακουφικῆς δεκάτης) χρειάζεται ὑπομονή». καὶ ὁ μὲν Διοικητὴς ὀλίγῳ ὕστερον ἐγένετο διαπρύσιος ὑπέρμαχος τῶν δικαιωμάτων τοῦ *ἐβκαφίου*, τὰ πράγματα δὲ ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ τρόπος, ὃν οἱ Κρῆτες ἐξελέξαντο, εἶνε ὁ τελεσφορώτερος. Καὶ εἰς *κουμπαριαῖς* δὲ δὲν ἀπηξίωσε νὰ κατέλθῃ διὰ τῶν υἱῶν του ὁ εὐγενὴς διπλωμάτης μετὰ χωρικῶν, οὓς ἐνδομύχως θὰ θεωρῇ ὡς ἀξέστους.

Ζητήματα τοπικά, προκαλοῦντα ἔριδας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν, ἤγειρε πολλά, ὁσάκις ἔβλεπεν ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν σύμπνοια ἠπείλει νὰ δυσχεράνῃ τὴν θέσιν του. Ἐνθυμοῦμαι πρὸ 2 ἐτῶν εὑρισκόμην πάλιν ἐνταῦθα. Ἐχήρευεν ἡ ἐπισκοπὴ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου· τῇ Διοικητικῇ ἐπιρροῇ ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος εἷς Σφακιώτης, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ εὐχαὶ τοῦ λαοῦ τῶν δύο ἐπαρχιῶν, τοσοῦτον δὲ ἐπετάθη τότε ἡ ἐπαρχιακὴ ἀντιζηλία, ὥστε μι-

κροῦ δεῖν ἐμφύλιοι συγκρούσεις ἐξερρήγνυντο μεταξὺ Σφακιωτῶν ὑποστηριζόντων τὸν ἐπίσκοπον καὶ Κυδωνιατῶν καὶ Ἀποκωρωνιωτῶν ἀποκρουόντων αὐτόν. Προὐλήφθη ὁ κίνδυνος τότε χάρις εἰς τὴν σύνεσιν τῶν προεχόντων, ἀλλ' ὁ Διοικητὴς ἐπειράθη καὶ ἐσχάτως νὰ φέρῃ εἰς τὸ μέσον τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ ἔκτοτε κρατεῖ ἐκκρεμές. Τῷ ἐδόθη ὅμως νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐν ταῖς σημεριναῖς κρισίμοις περιστάσεσιν, ὅτε οἱ Κρῆτες σκέπτονται περὶ ἄλλων σπουδαιοτέρων, δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ ἀσχολῶνται περὶ ἐπισκόπων.

Ἐν γένει ἡ χριστιανικὴ διοίκησις τῶν τελευταίων πέντε ἐτῶν κατ' οὐδὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας, οὐδὲν ἄλλο δὲ εἶνε ἢ σειρὰ ἀδιάκοπος ἀπογοητεύσεων, διαψεύσεων ἐλπίδων, ἃς οἱ ἐν Κρήτῃ φιλοπάτριδες ἐπ' αὐτὴν ἐστήριξαν. Ἤλπισαν οἱ ὑπὲρ τῆς τελευταίας πολιτικῆς μεταβολῆς ἐργασθέντες πατριῶται, ὅτι ὑπὸ τὴν αἰγίδα Ἕλληνος διοικητοῦ τὰ σπέρματα ἐλευθερίας, ἅτινα ἡ Κρήτη ἐκτήσατο περιθαλπόμενα θὰ ἀνεπτύσσοντο βαθμιαίως καὶ θὰ ἐτελειοποιοῦντο, ἐν αὐτοῖς δὲ ἡ πατρίς των θὰ εὕρισκε σχετικήν τινα γαλήνην μετὰ τοσαύτας θυέλλας, μέχρις οὗ ἄνεμος οὔριος πνεύσας ὠθήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἀσφαλῆ τῆς πλήρους ἐλευθερίας λιμένα. Ἀλλ' ἀντὶ τούτου ὁ Κρὴς πατριώτης μετ' ἄλγους βαθυτάτου βλέπει σήμερον, οτι ἐκεῖνο, ὅπερ ὑπελάμβανεν θησαυρὸν πολύτιμον, ἦσαν μαῦροι ἄνθρακες. Βλέπει ὅτι ἐκεῖ ὁπόθεν ἀνέμενεν ἀγάπην, εὑρίσκει νῦν ἐγωϊσμόν, ἐκεῖ ὁπόθεν προσεδόκα μέριμναν εἰλικρινῆ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, ἀπαντᾷ ἰδιοτέλειαν, ἐκεῖ ὁπόθεν ἤλπιζε περιφρούρησιν τῶν ἐλευθεριῶν του καὶ ὑποστήριξιν ἐν τῇ πρὸς τὴν πρόοδον τάσει, εὑρίσκει ὄργανον τῶν τυράννων του καὶ πηγὴν πολιτικῆς διαφθορᾶς καὶ ἠθικοῦ ἐξευτελισμοῦ.

Ἐπεζητήθη ἐνταῦθα καὶ ἐπετεύχθη κατὰ τὸ 1878 αὐτοδιοίκησις. Σήμερον, λέγουσί τινες, διοικούμεθα μόνοι μας, δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν παράπονα. Τοῦτο δὲν εἶνε ὀρθόν· ἔχομεν ἀληθῶς διοικητάς, ἐπάρχους καὶ ἐν γένει ὑπαλλήλους διοικητικούς, δικαστικούς, οἰκονομικούς, ἰδικούς μας, ἔχομεν χωροφυλακὴν ἐξ ἐντοπίων καὶ ἀξιωματικούς αὐτῆς ἄνδρας ὁπλαρχηγοὺς διακεκριμένους, τὸ σύστημα ὅμως, ὅπερ ἅπαντες οὗτοι κέκληνται νὰ ἐφαρμόσωσιν, εἶνε τὸ αἰώνιον σύστημα τῆς τουρκικῆς κακοδιοικήσεως, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἀνέπαφον, ἀμετάβλητον ἰσχύει ἐν Κρήτῃ. «Ὁ Θεὸς κι' ἡ γῆ καὶ ἡ ψυχή μου [1]) », ἔλεγέ ποτε εἰς *μουτεσαρίφης*, ἤτοι νομάρχης

1) Ὅρκος τῶν Κρητῶν, ὁ φρικτότερος

Σφακίων, πρὸς τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν ἕδραν τῆς Διοικήσεώς του ἐκλογεῖς τῶν βουλευτῶν, «καλλίτερα ἔχω νὰ γλῆ βουλευτὴς ὁ χειρότερος καὶ νὰ περάσωμεν ἀγαπημένα, παρὰ ὁ καλλίτερος καὶ νὰ ἔχωμε καυγάδες». Ὁποία ἀγαθότης εἰς τόσῳ στενὴν κεφαλήν! Ἐν γένει οἱ διοικοῦντες ἡμᾶς μᾶς διοικοῦσι τουρκικῶς, τὸ μόνον δὲ, ὅπερ κερδίζουσιν εἶνε, πλὴν τοῦ μισθοῦ των, μία παραπλάνησις ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς ὁδοῦ, μία διαφθορά. Ὀλίγιστοι εἰσὶν οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰσερχόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, κατορθοῦσι νὰ μείνωσιν ἀνόθευτοι.

Σύστημα διοικήσεως, ἀκριβῶς εἰπεῖν, δὲν ὑπάρχει ἐν Κρήτῃ, ἐκτὸς ἂν σύστημα σημαίνῃ λαός. Καθ' αὐτὸ διοίκησις, οἰκονομία, δικαιοσύνη, χωροφυλακή, πάντα συμφύρονται εἰς μίαν ἀκατάληπτον σύγχυσιν ἐν ταῖς χερσὶν ἓξ ἀτόμων, καθημένων ἐπὶ ἕξ ἑδρῶν, ἐντὸς ἑνὸς δωματίου, καὶ ἐχόντων πρόεδρον τὸν Γεν. Διοικητήν. Εἰσὶ τρεῖς χριστιανοὶ καὶ τρεῖς μωαμεθανοὶ καὶ ἀποτελοῦσι τὸ Γεν. Διοικητικὸν Συμβούλιον. Ἐὰν τοὺς ἐρωτήσῃς ποία εἶνε ἡ ἐργασία των, θὰ σοὶ ἀπαντήσωσι: «Νὰ πέρνωμε 12 λιρ. τὸν μῆνα». Δὲν πιστεύω νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἄλλο τίποτε. Πρὸ δύο ἐτῶν ἡ Γεν. Συνέλευσις, τὸ μόνον τοῦτο σωματεῖον, ὅπερ ἀπολαύει σεβασμοῦ ἐν Κρήτῃ καὶ κρατερῶς παλαίει κατὰ τῆς προβαινούσης παραλυσίας, ἐπειράθη νὰ εἰσαγάγῃ τάξιν τινα εἰς τὸν κυκεῶνα τοῦτον καὶ κατήρξατο ἀγῶνος σκοποῦντος τὴν βελτίωσιν τοῦ ὑφισταμένου συστήματος καὶ τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτοῦ ἐπὶ βάσεων ἀνθρωπινωτέρων, ἐπιστημονικωτέρων. Ἡ Πύλη, ὡς σύνηθες αὐτῇ, ἀρνεῖται νὰ κυρώσῃ τὸ ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ψηφισθὲν σχετικὸν νομοσχέδιον, ἡ Γεν. Συνέλευσις ἀφ' ἑτέρου, μὴ θέλουσα νὰ μετέχῃ πλέον τῆς εὐθύνης τοιαύτης καταστάσεως, δὲν ἐκλέγει Διοικητικοὺς Συμβούλους, ὥστε ἐκεῖνοι, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἔληξεν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσι. Σήμερον ὁ τόπος διοικεῖται μὲ δύο μόνον Συμβούλους, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς δὲ ἔτους ἂν μὴ τὰ πράγματα ἐκτραχυνθῶσι πλειότερον, αἱ δὲ περιστάσεις μὴ ἐπιτρέψωσι τοῖς Κρησὶ νὰ προβῶσιν εἰς τὰ μέτρα ἐκεῖνα, ἅτινα πείθουσι τὴν Πύλην, θὰ διοικούμεθα ἄνευ Συμβούλων.

«Ἰδιαιτέραν φροντίδα κατεβάλομεν ἐξ ἀρχῆς περὶ τῶν δικαστηρίων, προσεπαθήσαμεν νὰ ἀπαλλάξωμεν αὐτὰ τῆς διοικητικῆς ἐπηρείας καὶ ἐμεριμνήσαμεν ὅπως καταρτίζωνται ἑκάστοτε ἀπὸ ἀνθρώπους ἔχοντας συναίσθησιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῶν καθήκοντος· *διότι ἐγνώσκομεν ὅτι μεθαύριον ἡμᾶς πρώτους θὰ δικάζωσιν ὡς συνωμότας*». Ταῦτα μοὶ ἔλεγε προχθὲς εἷς τῶν βουλευτῶν Κυδωνίας, ἀνὴρ, ὅστις τὸν βίον του, τὴν ἡσυχίαν του, τὴν ἀνάπαυσίν του ἀριέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος καὶ ὅστις εἴτε ἐν τῷ γραφείῳ, εἴτε ἐν τῇ τραπέζῃ, εἴτε ἐν τῇ κλίνῃ εὑρίσκεται, μόνον περὶ τῆς Κρήτης σκέπτεται. Ἴσως γινώσκετε, ἴσως ὅμως καὶ ἀγνοεῖτε, ὅτι ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ τὸ σύστημα τοῦ αἱρετοῦ τῶν δικαστῶν, προνομία πολύτιμος τοῦ λαοῦ, ἐφ' ἧς οἱ καλοὶ πατριῶται πολυτιμοτέρας ἐστήριζον ἐλπίδας. Ἡ διοίκησις ἐπειράθη νὰ ἀρπάσῃ δόλιως καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ καὶ τοῦτο, δι' ἑνὸς δὲ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου της ἀρκετὸν ἐξώδευσε χάρτην καὶ μελάνην ὅπως καταδείξῃ εἰς τοὺς Κρήτας τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν της ἐξαρτήσεως τῶν δικαστῶν. Ἐματαιοπόνησεν ὅμως καὶ ἔκτοτε μετεχειρίσθη ἅπαντα τὰ μέσα ὅπως νοθεύσῃ καὶ τὸ σύστημα τοῦτο. Αἱ πρὸ 15 ἡμερῶν γενόμεναι ἐκλογαὶ πρωτοδικῶν ἀπέδειξαν ὅτι εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο ἐπέτυχε, χάρις δὲ εἰς τὴν δηλητηριώδη αὐτῆς ἐπιρροὴν ἐξελέγησαν ἐν ἅπασι τοῖς πρωτοδικείοις Κρήτης ἄνθρωποι δεξιώτεροι περὶ τὸν χειρισμὸν τῆς πλάστιγγος τοῦ παντοπώλου καὶ οὐχὶ τῆς Θέμιδος. Ἐν τούτοις, ἐὰν ἀκούσητε ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ δικαστηρίου τὸν πρόεδρον, διοριζόμενον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ὀθωμανόν, νὰ λέγῃ τὴν περαιωμένην συζήτησιν, *στερεωμένην*, τὸ ἀκροατήριον, *ἀκρωτήριον*, τὸ ἐπιδοτήριον, *πιθοτήριον* κτλ. θὰ εἴπῃς ἐν πεποιθήσει ὅτι οἱ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ δικασταί, ὅσῳ ἂν ὦσιν ἀμαθεῖς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὦσι χειρότεροι τῶν ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ διοριζομένων προέδρων.

Εἶχε μέγα δίκαιον νὰ σκέπτηται ὅπως ἐσκέπτετο περὶ τῶν δικαστηρίων ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ, οὗτινος τῶν λόγων ἀνωτέρω ἐμνήσθην. Δὲν ἐβράδυνε νὰ παρουσιασθῇ ἡ περίπτωσις, ἣν προέβλεπον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐδωλίου τοῦ κατηγορουμένου ἐκαθέσθη εἷς Κρὴς δημοσιογράφος, ὁ κ. Ι. Παπαδάκης, συντάκτης τῶν «Ἀπτέρων». Ἀφορμὴ ὅπως καταδιωχθῇ ἐχρησίμευσεν, ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ἓν ἄρθρον, ἐν ᾧ παρέβαλε τὴν στασιμότητα τῆς Κρήτης ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυ-

ριαρχίαν πρὸς τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς ἐλευθερίας. Συνελήφθη τότε, κκθείρχθη καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, ὁ δὲ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν, ὁ ἀξιότιμος κ. Γαληνὸς Παλαιολόγος, ἐχαρακτήρισε τὴν πρᾶξιν ὡς ἐσχάτην προδοσίαν καὶ ἐζήτησε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του. Βλέπετε, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ πόσον ἐχρησίμευσε δικαστήριον *ἐκλελαϊκευμένον*. Ἅπαντες οἱ δικηγόροι τῶν Χανίων εὐγενῶς προσῆλθον συνήγοροι ἀφιλοκερδῶς τοῦ ἀδίκως καταδιωχθέντος δημοσιογράφου, κατωρθώθη δὲ τέλος, ἀλλὰ μόλις μετὰ μεγάλης ἐνεργείας, νὰ σωθῇ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐνθυμοῦμαι, μία τουρκικὴ ἐφημερὶς τῆς Κω (πόλεως ἔγραφεν, ὅτι ὁ συντάκτης τῶν «Ἀπτέρων» κατεδιώχθη, διότι ἐτόλμησεν ἐν τῇ ἐφημερίδι του τὸν Φωτιάδη πασσᾶν νὰ ἀποκαλέσῃ.... κύριον Φωτιάδην!

Ὡς παρατηρεῖτε, ἐγένετο ἀπόπειρα δημιουργίας δημοσιογραφίας ἐν Κρήτῃ, κατενοήθη ὅμως ταχέως ὑπὸ τῶν ἀρχόντων μας ὁ ἐκ ταύτης κίνδυνος καὶ ἐλήφθη φροντὶς ὅπως ἐγκαίρως τῇ ἀνοιγῇ ὁ τάφος. Θέλετε νὰ ἰδῆτε καὶ τὴν εἰδεχθῆ πλάκα, ἥτις ἐσκέπασε τὸν ἀπαίσιον τοῦτον τάφον; Ἰδοὺ σῦτη· εἶναι μία ἐπιτροπή, συστᾶσα κατὰ διαταγὴν τῆς Πύλης καὶ προορισμὸν ἔχουσα νὰ πνίγῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ γράφειν. Ἀποτελεῖται ἐκ δύω διοικητικῶν συμβούλων, ἑνὸς χριστιανοῦ καὶ ἑνὸς ὀθωμανοῦ, καὶ δύω ἐφετῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν· ὁ δὲ πρόεδρος αὐτῆς, ὁ ἀνωτέρω σημειωθεὶς εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν, νεκροθάπτης ἄγρυπνος, μὲ ὄμμα σκυθρωπὸν περιφέρει ἐπὶ τοῦ τάφου τὸ μονότονον βῆμά του, δέσμην δικογράφων ἀντὶ λόγχης κρατῶν, κύπτων ὑπ' αἰσχύνης τὴν κεφαλήν, ὅπως ἀποκρύπτῃ ἀπὸ τῶν διαβατῶν τὸ μέτωπόν του.

Ἀληθῶς εἰς δυσχερῆ περιέρχομαι θέσιν, θέλων νὰ χαρακτηρίσω ἐπακριβῶς τὴν σημερινὴν ἐν Κρήτῃ κατάστασιν. Ἐὰν θελήσῃς νὰ περιορισθῇς εἰς τὰ λεγόμενα νόμιμα, θὰ παρατηρήσῃς ὅτι τοσαύτη ἐλήφθη φροντὶς, ὅπως ἀποπνίγηται ἡ βλάστησις πάσης ἰδέας φιλελευθέρου, ὥστε θὰ ἀπορήσῃς πῶς ἐν Κρήτῃ ὑπάρχῃ τοσαύτη ἐλευθερία. Ἡ ἀπορία σου θὰ λυθῇ, ἅμα παρατηρήσῃς ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐξασθένησιν τῆς τουρκικῆς δυνάμεως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Νήσῳ. Ἡ ὑφισταμένη ἐνταῦθα ἐλευθερία συνίσταται εἰς τὴν κατάπτωσιν καὶ τὴν ἀπόγνωσιν τοῦ τούρκου ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν καὶ τὸ θάρρος τοῦ ἕλληνος ἀφ' ἑτέρου. Ἡ τυραννία ἐκπνέουσα ἐφρόντισε νὰ περιχαρακωθῇ ἐντὸς τύπων. Ἀλλ' εἰς τοὺς τύπους τούτους ἐλαχίστην ἐνταῦθα δίδουσι προσοχὴν· πρό τινων δὲ ἡμερῶν λόγου γινομένου περὶ ἐνδεχομένης ἀλλαγῆς Διοικητοῦ, εἷς φιλόπατρις ἀνὴρ μοὶ ἔλεγε: «Οἷος δήποτε ἂν ἔλθῃ Διοικητὴς, ἐγὼ περὶ ἑνὸς μόνον φροντίζω, πῶς θὰ τὸν πολεμήσω καὶ πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ σωθῶ.»

Κύδων.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πειραιεύς. 19 Ἰουλίου.

Πᾶς ἀναγνώστης βέβαια θὰ νομίσῃ ἀκούων περὶ θεάτρου ἐν Πειραιεῖ ὅτι πρόκειται περί τινος νεωστὶ ἀφιχθέντος θιάσου, ἐνῷ ἀπεναντίας, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἤνοιξαν οἱ κάλυκες τῶν ἀνθέων καὶ τὰ θέατρα, ἡ καρδιαὶ καὶ τὸ δοσοληπτικὸν *ντεραβέρι* τοῦ ἔρωτος, ὁ δημοτικὸς Ἀλεξιάδης ἔχει στήσει ἐνταῦθα τὸν θρόνον του μεθ' ὅλου τοῦ ἐπιτελείου τοῦ καλῶς ἀπαρτιζομένου θιάσου του· φροντίζων τακτικώτατα νὰ μᾶς σερβίρῃ ὡς ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο, ὄχι ἐπιδιορθωμένην, ὅτι ἀκριβῶς ἐν Ἀθήναις παριστάνει.! Καλὴ ὑπὸ σακκουλογεμιστικὴν ἔποψιν αὐτὴ ἡ ὀμφιβιότης καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν τὴν ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν καμμία Μεγαλειότης, ἀφοῦ μάλιστα μπορεῖ νὰ *ἀμφιλουφεύῃ*, ἐνῷ τοῦ δυστυχοῦς Ἀλεξιάδου τὴν ἐξ ἑνὸς τόπου ἀπουσίαν μόλις ἱκανοποιεῖ ἡ ἐν ἑτέρῳ παρουσία. Π. χ.... ἀλλὰ ποῦ νὰ ἐνθυμηθῶ ὅλους τοὺς ταξειδεύοντας καὶ ἀνασθήτως ἀναπληρουμένους, ἀλλ' ἐπαισθητῶς πληρονωμένους, ἡγεμόνας.

Οὐ φροντὶς ὅμως εἰς ἡμᾶς διὰ τοὺς ξένους ἡμῶν καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς μάνδρας μας, ὅπου τὰ συντάγματα τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν ψύλλων γενναιοτάτην ἔροδον ὑπόσχονται κατὰ τῶν μὴ μέχρις αἵματος σριγμένων ποδῶν. Αἱ ἀγαπῶσαι περισσότερον τὸ εὐάερον κυρίαι ἃς μαρτυρήσουν τὸ μαρτύριον...

Εἷς δὲ φίλος ὄπισθεν μοῦ σφυρίζει:

—Ἄλλοτε θάλθω μὲ γκαλότσες γιατὶ αὐτοί, 'μμάτια μου οἱ ψύλλοι κοντεύουν νὰ μοῦ τρυπήσουν καὶ τῆς μετζεσόλες

Ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ἀθηναῖαι θὰ περιμένετε νὰ σᾶς περιγράψω τὴν μαγικὴν τοποθεσίαν τοῦ θεάτρου μας φαντζόμενοι αὐτὸ ἔν τινι παραθαλασσίῳ λόφῳ, γλυφομένων τῶν κρασπέδων του ὑπὸ τῶν μειλιχίων, ὡς οἱ ὑποψήφιοι ἐν παραμοναῖς ἐκλογῶν δήμαρχοι, κυμάτων καὶ λουομένων τῶν θεατῶν ὑπὸ τῆς ἑσπερίας αὔρας, ἀφοῦ βέβαια θ' ἀκούωσι καὶ τὸν ὑγρὸν ἦχον τοῦ ἀσπασμοῦ τῶν κυμάτων μετὰ τῆς παραλίας καὶ τόσα ἄλλα.

Ἄστε μας στὰ χάλιά μας, χριστιανοί, καὶ μὴ ζητᾶτε πράγματα διϊστάμενα τῶν παρόντων... 10 μόνον λεπτὰ τῆς ὥρας! Ἡμεῖς τὸ θέατρον μας, ὡς ἐὰν τὸ ἔχωμεν κλεμένο, τὸ ἔχομεν κρύψει εἰς μίαν θέσιν ἀρκετὰ κατάλληλον νὰ τὸ προφυλάξῃ ἀπὸ ἄνεμον καὶ ἥλιον, φωτιὰ καὶ ἀστροπελέκι, ὄμμα βασκανείας καὶ ἀφ' ὅ,τι ἄλλο ἐξορκιστικὸν διαλαμβάνει τὸ διαλύον τοὺς δαίμονας τετραβάγγελον τοῦ παππᾶ, ὡς ἡ φαντασμαγορία Κοσσονακείου παλάμης τὰ ἑλληνικὰ συλλαλητήρια.

Αἱ βαβυλώνειαι μέχρι τρίτου οὐρανοῦ κύκλωθεν τοῦ θεάτρου πυργοποιῖαι ποῦ σὲ ἀφίνουν νὰ θαυμάσῃς ὀλίγον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ στερεώματος! Μόλις ἓν μέρος τούτου φαίνεται ὡς πελώριον καπάκι τῆς μάνδρας ὅπερ νομίζεις ὅτι κατέστησε μετέωρον ἡ πίεσις τῆς ἐξατμίσεως τῶν χνώτων τοῦ ἀθρόου φιλοθεάμονος κοινοῦ. Δεξιὰ τὰ Καυκάσια σπήτια, ἀριστερὰ τὰ Ἰμαλάϊα, ἐμπρὸς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Ἀκράγας—Τσίντος, ὄπισθεν τὰ πάλκα τοῦ ὑπερῴου γαρνιρισμένα ἀπὸ κρόσια ποδῶν ἀπηλλαγμένων τῆς ἐθιμοτυπίας τῶν καλτσῶν καὶ ὑποδημάτων, εἰς ἐπίμετρον δὲ καὶ ἡ ἀμμωνιοῦχος αὔρα πνέουσα ἐκ τῶν γειτονικῶν τοῦ θεάτρου δρόμων, οἵτινες κατὰ πᾶσαν νύκτα παραστάσεως μεταβάλλονται εἰς αὐτοσχέδια οὐρητήρια ἐν οἷς ὡς ἐν Σπαρτιατικοῖς συσσιτίοις οἱ Πειραιεῖς κατὰ γραμμὴν

Ἀδελφωμένοι 's τὸ οὐρεῖν καὶ σύντροφοι 's τὸ βόλι
συνουρῶσιν ἢ κατὰ Θουκιδίδην ξυνουρῶσι. Τί λές, κύριε Σχολάρχα;

Τὸ πρόγραμμα τῆς προχθὲς παραστάσεως, ἐξ ἧς αἱ ἐντυπώσεις μας, φέρει τὸν ἀριθ. 23 καὶ τὰς συνήθεις σπαρακτικὰς ὑποσχέσεις τοῦ θιάσου περὶ τῆς ὡς *σιγοῦρο πρᾶμα* ἐπιτυχίας τῶν ἔργων «Συζύγου ἐκλογῆ» καὶ «Ἀρχοντοχωριάτου» τῶν ἀειμνήστων Παπαρρηγοπούλου καὶ Μολιέρου. Ἐν τούτοις μόλις ἡ ἐκλογὴ τῆς «Ἐκλογῆς συζύγου» κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὴν ὑποκειμενικότητά μας καὶ πα-

τήσῃ τὸ κατόφλιον τῆς ποιμνιομάνδρας, ἢ ὅπως ἄλλοι κατ' εὐφημισμὸν τὸ θέλουν τοῦ Θεάτρου. Βεβαίως εἰς τοῦτο συνέτεινεν ὄχι τόσον τὸ οὐδέποτε ἀτυχῶς παρουσιαζόμενον πλεόνασμα τῆς τσέπης μας, ὅσον ἡ ἀροβία ἣν ἐνεστερνίσθημεν ἐκ τῆς ἐλλείψεως χαλάζης ἐπιφωνημάτων, βροχῆς θαυμαστικῶν, κεραυνῶν ὀργῆς, σπαραξικαρδίου μαρκησικότητος, δουκομανίας καὶ τῶν ἀφειδῶς ὡς ἐν μακελλείῳ διασουβλιζομένων θυμάτων. Ἐκ τῆς διαγραφῆς λοιπὸν ὅλων αὐτῶν, ἣν μᾶς ὑπέσχετο ἡ παράστασις κωμῳδιῶν καὶ ὄχι μεσαιωνικῶν δραμάτων, εἰσήλθομεν ἄροβοι καὶ ἀποφασιστικοὶ ὡς ἀξιωματικοὶ εἰς τὰ ἐν κηδείαις ἄσφαιρα πυρά.

Καταλαμβάνω τὸν ἀριθ. 160 καὶ καταλαμβάνω ὅτι ἢ ἕως ἐδῶ φθάνουν τὰ ἀμπονάτα ἤ. . . τὰ κολοκουράτα. Διότι δὲν πιστεύω, ἂν δὲν ἤμουν ὁ πρῶτος, νὰ ἤμουν ὁ δεύτερος, πέμπτος, δέκατος ὅστις κατὰ τὰς 7 π. μ. ἠγόρασα τὸ εἰσιτήριον. Λοιπόν, ἂν διατελεῖτε ἐν γνώσει, κύριε θιασάρχα, τούτου, χάνει πολὺ ἡ εἰλικρίνειά σας δι' ἡμᾶς τοὐλάχιστον τοὺς μὴ ἐννοοῦντας τὰς ἐμμέσους φορολογίας, ἐκτὸς τοῦ τῆς κυβερνήσεως, μὴ δημοσιεύοντες ὅτι : «ἐκτὸς τῶν συνήθων τιμῶν διὰ τοὺς πρώτους ἀριθμοὺς ὑπάρχει καί τις ἄλλη ὑπαγομένη εἰς τὴν ἄγραφον νομολογίαν τοῦ *ὅ,τι φέξει.*»

Ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἔργων, βοηθούσης τῆς ἀριστουργηματικότητος τοῦ «Συζύγου ἐκλογῆ» καὶ τῆς εὐθυμίας τῶν κυριῶν Φιλομήλας καὶ Χέλμη, ὑπῆρξεν ἐπιτυχής, ὅσον ἀτυχὴς ἡ ὕψωσις τῆς αὐλαίας, χωρισθείσης τοῦ ἑνοῦντος αὐτὴν ξύλου, τοῦ ὁποίου ἡ τεραστία ἀπειλητικότης ἔτρεψε, μὲ ὑπερπήδησιν τῶν καγκέλων καὶ ἐγκατάλειψιν τῶν ὀργάνων, τοὺς μουσικοὺς εἰς ἄτακτον φυγὴν, ποιήσαντας οὕτως ἱλαρωτάτην ἔναρξιν τῶν κωμῳδιῶν. Τὸ θέατρον ἦτο, ὡς πάντοτε, κατέμεστον κόσμου, ἀλλ' ἡ προχθεσινὴ συρροὴ ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐκτάκτων, χάρις εἰς τὰς τακτικῶς ἐξ ἀνάγκης νοσταλγούσας Ἀλεξανδρινάς μας, διὰ μερικὰς ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ὀλιγώτερον προτείνομεν τὴν πληρωμὴν 2 1)2, θέσεων σύμφωνα πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὰς ἱπποποταμικὰς διαστάσεις των. Ἀλλοίμονον εἰς τὸν λαβόντα τὴν κάθιδρων ὑποχρέωσιν καὶ τὴν ἀσφυκτικὴν δυστυχίαν νὰ εὑρεθῇ ταμπουρωμένος ὄπισθεν ἑνὸς τοιούτου αἰγυπτιακοῦ προχώματος !

Ἡ μουσικὴ δὲν γνωρίζω πῶς κατὰ τὰς τελευταίας πράξεις εὑρεθεῖσα ἐν συναισθήσει τῆς περὶ τὰ μελοδραματικὰ ἀνικανότητός της τὰ γύρισεν εἰς γοργώτατον Καλαματιανό. Ὅλοι χειροκροτοῦν, ὅλοι φωνάζουν, καὶ ἓν ἐκτεταμένον, ὡς ἡ λίμα μου, μπράβο ἀκούεται. Οἱ «ξυπόλυτοι» εἰς τὸ στοιχεῖόν των ! Καὶ μετὰ τὸ τέλος ὁ κόσμος ζητεῖ τὴν ἐπανάληψιν, ζητεῖ νὰ ἐνθυμηθῇ ὀλίγον τὴν πατρίδα του καὶ τὰ ὦτά του νὰ γαργαλίσωσιν αἱ στροφαὶ ἐκεῖναι, αἵτινες τὸν ἔκαμον ποτὲ εἰς τὸ χωριό του νὰ κατσικοβατῇ καὶ νὰ ἐλαφοσαλτάρῃ, ἐλεύθερος ρεδιγκότας καὶ χειροκτίου. Μερικοὶ ὅμως—τί νομίζετε ; —*φακλάναι*—διότι τί ἄλλο εἶνε—δυσηρεστήθησαν, ἐστραβομουτσούνιασαν, ἐχολόσκασαν διὰ τὴν ἁγνὴν αὐτὴν ἐκδήλωσιν τοῦ κοινοῦ. Πᾶν ἑλληνικόν, βλέπετε, τὰς καταβιβάζει τὰς φακλάνας, ὦ φακλάναι ! Ζητεῖτε νὰ καλύψετε δι' εὐρωπαϊκῆς ψευδοθέας τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου σας κερατοφυτείαν, ἀλλ' ἐγνώσθητε, ὦ φακλάνες, καὶ ὁ αὐτοθαυμασμός σας κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον ὅπως ὁ Εὐρρρρρρρωπαϊσμός σας *ἐφραγκώθη*. . . (ἡ λέξις ἐκ τοῦ φράγκου). Ὁ λογαριασμός μας δὲν ἐξωφλήθη. Σᾶς ὀφείλομεν ἀκόμη πολλά.

Τορὸς

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Ζαχαρώματα αὐτοκράτορος. Ὁ Γέρο-Γουλιέλμος τῆς Γερμανίας κάμνει τὰ λουτρά του ἐν Γαστάϊν. Τῆς προάλλαις περιπατοῦσε εἰς τὴν συνήθη δενδροστοιχίαν. Μία γερμανὶς κάλτσαν πλέκουσα, κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὰς γερμανίδας, αἵτινες καὶ εἰς τὸ θέατρον ἀκόμη κουβαλοῦν τὴν ἀναπόσπαστον κάλτσαν των, προσηκώθηκε νὰ χαιρετίσῃ τὸν αὐτοκράτορα· ἐν τῇ συγκινήσει της τῆς ἔπεσε τὸ πολύτιμον πλέγμα ἀπὸ τὰς χεῖρας, ὁ δὲ ὑπερογδοηκοντούτης δαφνηστεφὴς αὐτοκράτωρ ἔκυψε καὶ τῆς τὴν ἔδωκε.

Δηλητηριάσεις διὰ παγωτοῦ. Καὶ ἄλλοτε ἐγένοντο δηλητηριάσεις διὰ παγωτοῦ βανίλλιας. Ἐσχάτως δὲ εἰς γάμον ἐν Βαρσοβίᾳ, μετὰ τὸν δεῖπνον προσεφέρθη παγωτόν, καὶ μετὰ τὸ παγωτὸν οἱ κεκλημένοι κατῆλθον εἰς τὸν κῆπον, ὑπὸ ἄνθη, ταινίας, φράκα, *ντεκολτὲ* καὶ γέλοια. Περιεπάτουν πεπλεγμένοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὅτε διὰ μιᾶς αἱ *ντάμαις* ἀπωθοῦν τοὺς καβαλιέρους, οἱ καβαλιέροι πιάνουν μὲ συμπάθειο τῆς κοιλιαῖς των, αἱ πλέον εὐαίσθητοι πίπτουν λειπόθυμοι, φωναὶ, λυγμοὶ, πόνοι, σχεδὸν ψυχορραγήματα. Ὁ γελῶν κῆπος μεταβάλλεται εἰς Λοιμοκαθαρτήριον. Ὅτε φθάνει ἐνωμοτία ἰατρῶν, τοὺς δίδει ἀντιφάρμακα καὶ τοὺς σώζει.

Ρακοσυλλέκτης.

ΠΑΝΕΛΛ. ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Δευτέρα 8 μ. μ. Διὰ Γύθειον, Καλάμας, Πύλον, Μάραθον, Κυπαρισσίαν, Κατάκωλον, Ζάκυνθον, Μεσολόγγιον, Πάτρας καὶ Κόρινθον.

Τρίτη 8 π. μ. Διὰ Κόρινθον, Πάτρας, Ζάκυνθον, Κεφαλληνίαν, Κέρκυραν, ἔνθα συναντᾶται μὲ τὰ διὰ Brindisi ἀποπλέοντα.

Πέμπτη 7 μ. μ. Διὰ Χαλκίδα, Στυλίδα καὶ Βόλον.

» 8 » Σύρον

Σάββατον 8 π. μ. Διὰ Κόρινθον, Πάτρας, Κέρκυραν κατευθεῖαν (ἔνθα συναντᾶται μὲ τὰ διὰ Brindisi ἀποπλέοντα) καὶ διὰ Ζάκυνθον, Κατάκωλον, Κυπαρισσίαν κτλ. διὰ συναντήσεως εἰς Πάτρας τὴν αὐτὴν ἑσπέραν.

Σάββατον 7 π. μ. Διὰ Χαλκίδα, Αἰδηψόν, Στυλίδα καὶ Βῶλον.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ

τοὺς ἔχοντας τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς τοῦ *Μὴ Χάνεσαι* : **64, 101, 110** μέχρι **150, 158, 162, 183, 201, 274, 282, 321, 431** νὰ μᾶς τοὺς διευθύνουν εἰς τὸ γραφεῖον, οἱ θέλοντες ἐπὶ πληρωμῇ.